

DE TIJD VAN EEN KLEIN LEVEN

Hoewel ze natuurlijk geromantiseerd zijn, heb ik een zwak voor biografieën. Zo liet ik me gedwee onderdompelen in de uitzichtloze miserie van Frank McCourt, auteur van *Angela's Ashes*, toen het verhaal over zijn jeugd in de States en Ierland in paperback verscheen. Omdat ik bang was voor de visuele uitbuiting van zoveel ellende en een happy end liet ik de verfilming aan mij voorbijgaan, al was die prent gemaakt door Alan Parker, regisseur van *Midnight Express*, *Bugsy Malone* en *Birdy*, films waarvan ik wel heb genoten. Maar nu probeer ik op alle mogelijke manieren een ticket te bemachtigen voor de telkens weer uitverkochte voorstelling van **Een Klein Leven**, geregisseerd door onze nationale beroemdheid Ivo Van Hove, gespeeld in wereldsteden van Amsterdam tot Parijs of New York tot Hongkong. In het Nederlands. Het stuk duurt meer dan vier uur en baseert zich op een boek uit 2015 dat in paperbackeditie 720 bladzijden dik is: *A Little Life* van Hanya Yanagihara. Geprezen door sommigen, gehaat door anderen. Ik hoor bij de eerste groep.

Een happy end is hier alvast uitgesloten. Yanagihara zorgde ervoor dat het volwassen leven van vier universiteitsvrienden onlosmakelijk vast zit in een scenario van wreedheden, met tussendoor wat sprokkels van sociaal succes, vriendschap en echte liefde. En uiteraard ook de dood. *A Little Life* lezen is psychologisch beproevend, misschien zelfs ook fysiek slopend. Ik overwoog meer dan eens het boek opzij te leggen.

In zowel *Angela's Ashes* als *A Little Life* experimenteert de auteur met het verloop van de tijd. Met tal van details en avonturen zitten een volledige jeugd en adolescentie in het begin van de 20^e eeuw samengeballd in de 368 bladzijden van *Angela's Ashes*. En die 368 bladzijden verslind je in een paar uur. In *A Little Life* raak je niet alleen beklemd door de vriendschapsbanden, professionele relaties of romances die de protagonisten in een periode van veertig jaar beleven. Ook de onduidelijkheid over

de periode waarin het zich allemaal afspeelt, boeide me tot de laatste van de 720 bladzijden. Waar het gebeurt, wordt wél vermeld: Manhattan, Boston, Londen... Maar geen enkel spoor van evenementen die zich simultaan met het verhaal voltrekken. De moord op Kennedy, de oorlog in Vietnam of Watergate, aids, de Twin Towers of de marathon van Boston: nergens te bespeuren. Een van de vier vrienden is architect en hanteert een duidelijk eigentijdse stijl: lofts, minimalisme. Dan is er een beroemde acteur die scoort bij de vrouwen maar zijn liefde voor de man van zijn leven niet onder stoelen of banken steekt. Allemaal signalen uit een vrij recent tijdperk, zou je dan denken.

A Little Life heeft het niet nodig om zich heel expliciet in een tijdperk te verankeren. De afwezigheid van actualiteit versterkt zelfs de universele aard van dit literaire werk. Maar is wat geldt in de literatuur, ook toepasselijk voor theater en film? Daarom wil ik graag zien in welke context Ivo Van Hove het verhaal plaatst om het op de scène te vertellen.

*A LITTLE LIFE HEEFT
HET NIET NODIG OM ZICH
HEEL EXPLICIET IN EEN
TIJDPERK TE VERANKEREN.*

Paradoxaal genoeg wekte **de recente film 1917 van Sam Mendes** mijn verlangen om het stuk van Van Hove te zien. In zijn verhaal over de Grote Oorlog kon Mendes me alvast niet van streek brengen zoals Stanley Kubrick in 1957 met *Paths of Glory*. Maar de regisseur slaagt erin om twee uur film uit te zetten tot een temporele ervaring van meer dan acht uur, met niet meer dan twee lange scènes (waar of niet?) waarin een acrobatische cameraman twee Britse soldaten volgt, van punt A naar B door de vijandelijke linies. Een ware krachttroer.

Ik vraag me hoe Van Hove het aanpakt om in iets meer dan vier uur tijd een scenario op te voeren dat vier decennia bestrijkt. Tussendoortjes inbegrepen, om al eens de een of andere psychologische kneuzing te laten helen, had ik toch wel een paar weken nodig om *A Little Life* te lezen. ●

Serge Vanmaercke